

Marianna Aukee

MITEN YHTEISÖLLISYYS EDISTÄÄ KANSANMUSIIKIN OPPIMISTA?

**Tutkimus kansanmusiikin opintojakso Jamipajan
toiminnasta lukuvuonna 2020–2021**

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Musiikkipedagogi (AMK)
Kesäkuu 2021**

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Kesäkuu 2021	Tekijä/tekijät Marianna Aukee
Koulutus Musiikkipedagogi (AMK)		☒ AMK ☐ YAMK
Työn nimi MITEN YHTEISÖLLISYYS EDISTÄÄ KANSANMUSIIKIN OPPIMISTA? Tutkimus kansanmusiikin opintojakso Jamipajan toiminnasta lukuvuonna 2020–2021		
Työn ohjaaja Annika Mylläri		Sivumäärä 32 + 5
Työelämäohjaaja Riitta Kossi		
<p>Kansanmusiikissa yhdistyy perimätietoon perustuva yhteisöllinen yhtäaikainen soittaminen sekä tanssiminen, jossa osallistujat voivat olla taidoiltaan eritasoisia. Yhteismusisoinnin tarkoitus on mahdollistaa kaikkien osallistuminen omalla taitotasollaan. Tällaiseen toimintaan ei ole yksiselitteisiä oppikirjoja, koska tieto on välittynyt aiemmin mestari-kisälli-menetelmällä eikä perinteinen musiikkikasvatus tue täysin kyseistä toimintaa. Syksyllä 2018 aloitettiin yhteistyössä Centria-ammattikorkeakoulun ja Keski-Pohjanmaan konservatorion kansanmusiikin koulutusten kanssa opintojakso nimeltä Jamipaja.</p> <p>Opinnäytetyöni tavoitteena on tarkastella jo toiminnassa olevaa jamipajaopintojaksoa sisältöineen lukuvuonna 2020–2021, pohtia opintojakson vaikutusta kansanmusiikkiopiskelijoiden kokemukseen yhteisöllisyydestä sekä analysoida miten kansanmusiikin ydin siirtyy tai välittyy niin ohjaajilta opiskelijoille kuin opiskelijoilta toisille opiskelijoille. Tarkoituksena on ylläpitää jamikulttuuria ja sosiaalista kulttuuriperinnettä. Tutkimustyö pyrkii vastaamaan seuraaviin tutkimuskysymyksiin: 1) Miten yhteisöllisyys edistää kansanmusiikin oppimista? 2) Miten jamipaja kehittää kansanmusiikkiyhteisöä?</p> <p>Jamipajassa käytetään opetusmenetelminä muun muassa käänteistä oppimista sekä vertaisoppimista, jotka mahdollistavat sen, että opettajien ja opiskelijoiden roolit voivat vaihtua niin, että kuka tahansa ryhmästä voi toimia opettajana.</p> <p>Tutkimustuloksena todettiin, että opiskelijat kokevat yhteisöllisyyden tärkeänä ja se lisää merkittävästi vuorovaikutusta opiskelijoiden välille. Yhteisössä muodostuu yhteistyöprojekteja. Yhteisöllisyys lisää hyvinvointia ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Jamipajassa tulee ottaa huomioon yksilöiden erilaiset oppimistyyli. Perinne siirtyy sukupolvelta toiselle yhteisössä ja siksi kansanmusiikkia tulee opettaa yhteisöllisesti.</p>		
Asiasanat Aineeton kulttuuriperintö, elävä perintö, flipped learning, flow-tila, Jamipaja, jamittelu, kansanmusiikki, kansantanssi, kansanmusiikkipedagogiikka, korvakuulolta oppiminen, musisointi, non-formal learning, pelimannimusiikki, yhteisö		

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date June 2021	Author Marianna Aukee
Degree programme Bachelor of Culture and Arts, Music Pedagogue		
Name of thesis HOW DOES COMMUNITY LEARNING PROMOTE FOLK MUSIC LEARNING? A research project of Jam workshop during the academic year of 2020-2021		
Centria supervisor Annika Mylläri		Pages 32 + 5
Instructor representing commissioning institution or company Riitta Kossi		
<p>Folk music includes traditional and communal ways of playing and dancing together, despite the differences of the skills of the participants. The purpose of community playing is that everyone can participate according to their own level. Such an activity does not have yet so much literature, because the information has been passed on from one generation to the next generation via the master-apprentice method and the traditional music education does not support such activities. The Jam workshop was founded in 2018 to strengthen the community among the folk music students at Centria University of applied sciences and The Central Ostrobothnia Conservatory.</p> <p>The aim of this thesis is to examine the Jam workshop and all that it includes during the academic year 2020–2021, examine how does this workshop influence the student's experience of community and analyze how does the essence of the folk music move from the teacher to the students and the opposite way. The main reason for this course is to maintain jam session culture and social culture during the folk music studies, because the author finds it to be the essence of the folk music. This research aims to answer the following questions: 1) How does community learning promote folk music learning? 2) How does the Jam workshop develop the folk music community?</p> <p>Two of the methods used in Jam workshop are flipped learning and peer learning. These methods enable anyone to turn into a teacher and teach others. Even the head teachers can become students and learn from the others.</p> <p>The results of this research show that the students highly value communality and it increases communication among the students. Community increases welfare and the feeling of belonging. It is good to notice different kinds of ways of learning. Tradition is being transmitted from one generation to another in folk music communities and that is why one should teach folk music communally.</p>		
Key words Community, Flipped Learning, flow, folk dance, folk music, folk music pedagogy, intangible cultural heritage, Jam workshop, jam session, non-formal learning, playing by ear		

KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY

Aineeton kulttuuriperintö

Elävää perintöä, johon kuuluvat suullinen perintö, esittävä taide, sosiaalisen elämän käytäntö, rituaalit ja juhlamenot. Se voi myös olla myös ilmaisuja, käytäntöjä, tietoja ja taitoja tai välineitä, esineitä sekä näihin liittyviä paikkoja. Nämä taidot opitaan yleensä perheen tai yhteisön keskellä, ja ne siirtyvät sukupolvelta toiselle. Tällaisen toiminnan seurauksena voi syntyä esineitä, esittäviä ilmaisun muotoja, ruokia ja leikkejä. Aineettoman kulttuuriperinnön vaalimisen ja siihen liittyvän yleissopimuksen tavoitteena on säilyttää tavat tai ilmiöt elinvoimaisina.

Flow-tila

Täydellisen keskittymisen tila, jossa tekijä on aktiivisessa vuorovaikutuksessa tehtävään asiaan. Edellyttää kaikenlaisten häiriötekijöiden poistamista mielestä ja rauhoittumista kyseisen asian äärelle.

Jamipaja

Kansanmusiikin koulutuksen opintojakso, joka perustettiin syksyllä 2018 Centria-ammattikorkeakoulun musiikkipedagogiopiskelijöiden aloitteesta. Jamipaja toimii yhteistyössä Keski-Pohjanmaan konservatorion toisen asteen koulutuksen kanssa. Opintojakso kuuluu nykyisin molempien oppilaitosten opetussuunnitelmaan. Opintojakso sisältää soittamista, kansantanssia, tanssisoittoa ja vapaata jamittelua.

Jamittelu

Vapaata soittamista yhdessä, ilman struktuuria tai ohjausta. Voidaan soittaa nuoteista tai korvakuulolta.

Kansanmusiikki

Tässä opinnäytetyössä käsiteellä tarkoitetaan suomalaista perinnesäveltä.

Kansantanssi

Tässä yhteydessä: sottiisi, jenkka, polkka, enkeliska, masurkka, valssi, katrilli, polska

Korvakuulolta oppiminen

Opetellaan soittamaan tai laulamaan kuuntelemalla ja matkimalla toista soittajaa. Ei käytetä nuotteja apuna.

Käänteinen oppiminen (engl. Flipped learning)

Pedagoginen lähestymistapa, jossa perinteinen ryhmässä tapahtuva luokkaopetus on muunnettu oppilaskeskeiseksi oppimisen tilaksi. Käänteisessä oppimisessä opettajan rooli muuttuu opetusaineiston antajasta ohjaajan rooliin, johdattaen oppilasta oppimisprosessissaan eteenpäin. Oppilas on ikään kuin tutkijan roolissa, ja hän ohjaa oppimisprosessia ohjaaja apunaan.

Non-formal learning

Informaali oppiminen, joka ei tähtää tutkintoon tai ole virallista. Tällaista opetusta voidaan antaa esimerkiksi kansalaisopistoissa, kirjastoissa ja museoissa.

Pelimannimusiikki

Kuulonvaraisesti siirtynyt perinteinen soitinmusiikki.

Tanssisoitto

Kansanomaisten paritanssien säestäminen.

Verkostoituminen

Opiskelijoiden, opettajien ja alan ammattilaisten kohtaaminen, jonka toivottavana seurauksena olisi yhteistyön syntyminen tulevaisuudessa.

Yhteisöllisyys

Koostuu vuorovaikutuksesta, yhdessä olemisesta, henkilökohtaisesti merkittävistä suhteista, luottamuksesta ja yhteenkuuluvuuden tunteesta.

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY
SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
1.1 Tutkimuskysymys	2
1.2 Motivaatio	2
1.3 Työn rakenne.....	3
2 YHTEISÖLLINEN OPPIMINEN	4
2.1 Yhteisöllisyyden ja yhteisen oppimisen määritelmä	4
2.2 Oma kokemus yhteisöllisestä oppimisesta	6
3 TAUSTATEORIAT	8
3.1 Albert Bandura: minäpystyvyysteoria (Self-efficacy theory)	8
3.2 Käänteinen oppiminen eli Flipped Learning	8
3.3 Itsemääräämisteoria	9
3.4 Flow-tila	10
3.5 Miten sisäistä motivaatiota johdetaan?	11
4 PERINNE	13
5 TOIMINNALLINEN TUTKIMUS	15
5.1 Jamipaja.....	15
5.2 Opintojakson palaute yleisesti	15
5.3 Mitä opiskelijoille jäi opintojaksosta mieleen?	16
5.4 Musiikki	17
5.5 Yhteisö.....	20
5.6 Jamittelu.....	22
5.7 Tanssi ja tanssisoitto	23
5.8 Opettaminen muille ryhmäläisille	25
5.9 Opintojakson kehittäminen.....	26
6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	28
LÄHTEET	31
LIITTEET	
KUVIOT	
KUVIO 1. Malli yhteisöllisestä oppimisesta	7
KUVIO 2. Montako vuotta olet opiskellut kansanmusiikkia?	16
KUVIO 3. Syksyn 2020 palaute	19
KUVIO 4. Kevään 2021 palaute	19
KUVIO 5. Syksyn 2020 palaute.....	20
KUVIO 6. Kevään 2021 palaute	20
KUVIO 7. Syksyn 2020 palaute	22
KUVIO 8. Kevään 2021 palaute	22

KUVAT

KUVA 1. Leikki kanteleilla	21
KUVA 2 Tanssija ja muusikot jamittelevat yhdessä	23
KUVA 3. Tanssisoitto, jossa muusikko on keskellä huonetta ja tanssijat tanssivat hänen ympärillään	24

TAULUKOT

TAULUKKO 1. Syksyn palaute	16
TAULUKKO 2. Kevään palaute.....	18
TAULUKKO 3. Oma opetuskerta	26

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön keskeinen tavoite on tarkastella, toteuttaa ja arvioida kansanmusiikkipedagogista konseptia, Jamipajaa. Jamipaja on Centria-ammattikorkeakoulun ja Keski-Pohjanmaan konservatorion yhdessä toteuttama opintojakso. Centrian musiikkipedagogiopiskelijat ja konservatorion toisen asteen muusikko-opiskelijat kokoontuvat viikoittain opintojakson puitteissa musisoimaan ja tanssimaan. Jamipajassa opiskellaan pääasiassa suomalaista pelimannimusiikkia ja kansantanssia. Opinnäytetyöni on osittain jatkotutkimus Osmo Hakosalon ja Aale Luusuan (2020) tekemään opinnäytetyöhön Jamipajasta. Tutkimustyöni aikana olen toiminut myös Jamipajan ohjaajana.

Hakosalon ja Luusuan (2020) opinnäytetyössä tutkittiin kehollisuuteen, osallistamiseen ja vertaisoppimiseen perustuvaa kansanmusiikkipedagogiikkaa. Heidän mukaansa kokonaisvaltainen kehollinen oppiminen, jossa tanssi ja soitto ovat kiinteässä vuorovaikutuksessa keskenään, on paras kansanmusiikkipedagoginen lähestymistapa kansanmusiikin oppimiselle (Hakosalo & Luusua 2020, 8). Erityisen merkittävä asia, minkä he nostivat esille, on perinteen sekä kansanmusiikin ytimen ymmärtäminen, joka on yhteisöllisen musiikin kokemus (Hakosalo & Luusua 2020, 33). Lisäksi he korostavat, että korkeakouluissa kansanmusiikin opiskelun ei tulisi tähdätä ainoastaan esittävään taiteeseen, vaan kansanmusiikin olemus tulee parhaiten esille osallistavassa toiminnassa.

Tästä syntyikin ajatus perustaa uusi kurssi kansanmusiikin opiskelijoille. Jamipaja on nyt ollut toiminnassa kolme vuotta, ja se on edelleen ainoa kurssi, missä kaikki kansanmusiikkiopiskelijat tapaavat viikoittain ja musisoivat yhdessä.

Tarkastelen tässä opinnäytetyössä aihetta neljän eri taustateorian pohjalta, jotka ovat Banduran (1978) minäpystyvyysteoria, Flipped learning- eli käänteisen oppimisen teoria, Ryan ja Decin (2000) itsemääräämisteoria sekä Csikszentmihalyin (2007) Flow-tila. Yhteisöllisyyttä ja sen hyvinvoinnin vaikutuksia on tutkittu paljon. Taustoitin työtäni myös Merja Koivulan (2010) väistökirjan tutkimustuloksilla aiheesta ”Lasten yhteisöllisyys ja yhteisöllinen oppiminen päiväkodissa”.

Laulut ja tarinat ovat siirtyneet kautta aikojen ihmiseltä toiselle sanojen ja äänten välityksellä. Aina ei ole ollut nuotteja, kirjoitus- tai lukutaitoa, joten ihmiset ovat oppineet musiikkia toisiltaan kuuntelemalla ja matkimalla. Musiikkiin on tullut variaatioita, uusia elementtejä ja kenties uusia

sanoja. Musiikin kautta välitetään tunteita, historiaa, muistoja, sanoja ja värejä. Musiikki luo yhteenkuuluvuuden tunnetta, etenkin laulamisen. Yhteismusisoinnin on todettu vähentävän stressiä ja lisäävän muistia. Kansanmusiikin luonteessa selkeästi painottuu yhteisöllisyys, yhdessä oppiminen ja tilanteeseen sidonnainen oppiminen. Erkki Ala-Könnin määritelmä kansanmusiikista vahvistaa tätä väitettä.

Kansanmusiikki on kuulomuistin varassa opittua ja säilytettyä, huhuillen, rallattaen, laulaen ja soittaen esitettävää perinnettä, jonka kansan sävel- ja runoniekat ovat sepittäneet. Laulujen ja soitteiden alkuperäisiä tekijöitä ei yleensä tunneta. Elävän kansanmusiikin selvimpiä tuntomerkkejä on muuntelurikkaus, jota tarkka esikuva ei sido. Niinpä kirjaan pantu melodia on jo kahlehdittu. Kansanomaisessa sävelilmaisussa näkyy usein improvisaation eli mielijohteisuuden leima. Toisaalta siinä tuntuu tietty sosiaalinen sidonnaisuus, sillä kansanmusiikki palvelee lähinnä käytännön elämää, tarvetta ja seremoniaa sekä kohoaa vain kehittyneimmissä muodoissaan pyyteettömän taiteenharrastuksen asteelle. (Ala-Könni 1961, 453.)

1.1 Tutkimuskysymys

Tutkimustyö pyrkii vastaamaan näihin tutkimuskysymyksiin: 1) Miten yhteisöllisyys edistää kansanmusiikin oppimista? 2) Miten jamipaja kehittää kansanmusiikkiyhteisöä?

1.2 Motivaatio

Valitsin tämän tutkimusaiheen, sillä mielestäni yhteisöllisyys on tärkeää, voimaannuttavaa sekä mielenkiintoista. Yhteisössä voi oppia paljon sekä itsestään että toisilta. Yksi tärkeä taito, joka Jamipajassa opitaan, on kuunteleminen. Jamipajassa kuka tahansa voi toimia opettajana eli tiedon jakajana, ja tämä taito on mielestäni hyvin tärkeä taito nykyajan työelämässä, olitpa sitten työntekijä tai työnantaja. Jamipajassa opitaan antamaan tilaa toisille johtaa ja myös itse joutuu oppilaan asemaan uuden opittavan asian ääreen. Näin ollen opettajan ja oppilaiden roolit sekoittuvat. Tämä opetustapa poikkeaa perinteistä opettaja-oppilas-mallista, joka on formaali eli muodollinen opetustapa.

Päätin kirjoittaa opinnäytetyöni Jamipajasta ohjattuani tätä opintojaksoa ja uskon tällaisen opetustavan olevan hyvin keskeinen ja merkittävä osa kansanmusiikin opiskelua. Haluaisin ehdottomasti jatkaa Jamipajan vetämistä jatkossakin ja viedä tätä konseptia myös muihin oppilaitoksiin, esimerkiksi kansalaisopistoihin, peruskouluihin ja vapaa-ajan harrastuspaikkoihin. Opintojakson opettajina ovat olleet minun lisäksi tanssinopettaja Paula Kettu sekä musiikkipedagogi ja muusikko Esko Järvelä.

Opintojaksolla käy myös alan vierailijoita, ja Jamipajan yksi tärkeimmistä tavoitteista onkin verkostoituminen.

Verkostoituminen kansanmusiikin alalla on mielestäni hyvin tärkeää oman työllistymisen kannalta. Vierailijoiden pitämässä työpajoissa pääsee tutustumaan alan ammattilaisiin ja kurkistamaan heidän maailmaansa musiikin ammattilaisena. Minusta tämä on hyvin kiehtovaa. Työpajoissa yhteismusiisointi eli jamittelu on voimaannuttavaa, sillä siinä kaikki pääsevät osallistumaan yhteiseen tekemiseen.

1.3 Työn rakenne

Tutkimukseni on laadullinen toimintatutkimus, jossa olen käyttänyt etnografista tutkimusstrategiaa. Käyttämäni menetelmät ovat alku- ja loppukysely, oma reflektointini ja jatkuva keskustelu oman opinnäytetyön ohjaajani kanssa. Pidin kevään osalta omaa oppimispäiväkirjaa Jamipajasta, johon raportoin, mitä teimme aina kunakin päivänä. Oppimispäiväkirjan pitäminen osoittautui hyväksi tavaksi reflektoida omaa työtäni, ja sain uusia ideoita ja ratkaisuja, kun luin muistiinpanojani.

2 YHTEISÖLLINEN OPPIMINEN

2.1 Yhteisöllisyyden ja yhteisen oppimisen määritelmä

Johanna Salmian (2012) mukaan yhteisöllisyys on luontevaa työskentelyä yhdessä, jonka tuotteena syntyy jotain uutta. Hänen mukaansa hyvin toimivaan yhteisöön on ulkopuolisenkin helppoa tulla mukaan. Toinen määritelmä yhteisöllisyydestä kuuluu näin:

Yhteisöllisyys koostuu vuorovaikutuksesta, yhdessä olemisesta ja tekemisestä, henkilökohtaisesti merkittävistä suhteista, luottamuksesta ja yhteenkuuluvuudesta. Yleiskäsitteenä yhteisöllisyyttä käytetään kuvaamaan ihmisten välistä yhteistyötä ja monenlaisia yhteistyön muotoja. (Salmia 2012 [Paasivaara & Nikkilä 2010].)

Yhteisöllisyys merkitsee kiinnostusta toisia ihmisiä kohtaan ja käsitteeseen sisältyykin myös terveyden ja hyvinvoinnin näkökulma sekä tekemisen ilo. Yhteisöllisyys luo yhteenkuuluvuutta ja kommunikaatiota yhteisön jäsenten välille, auttaa hahmottamaan ympäristöä ja antaa turvaa jäsenilleen. (Salmia 2012.)

Yhteisöllinen työskentely tarkoittaa vastavuoroista tiedon jakamista, yhdessä oppimista, toisten kuuntelemista sekä sitoutumista yhteisen ongelman ratkaisuun (Salmia 2012; Leinonen, Järvelä & Häkkinen 2006). Yhteisöllisyyden hedelmänä on luottamuksen synty ja yhdessä tekemisen ilmapiiri (Salmia 2012; Takanen 2005).

Yhteisöllinen oppiminen tarkoittaa

Toimintaa, jossa oppijat pyrkivät yhdessä rakentamaan merkityksiä, tietoa ja ymmärrystä opittavana olevasta asiasta (Koivula 2010, 38).

Useiden tutkimusten mukaan yhdessä oppimisella on todettu olevan tehokkaampi vaikutus oppimiseen kuin yksin oppimisella (Koivula 2010, 37). Yhteisöllisessä oppimisessa tulevat esille oppijoiden välinen vuorovaikutus, jossa vaihdetaan ideoita, ajatuksia, asenteita, mielipiteitä, tietoa ja näkökulmia (Koivula 2010, 39). Yhteinen oppiminen on yhteistä ajattelua, ja se on tilannesidonnainen oppimisen prosessi (Koivula 2010, 42). Yhteisöllinen oppiminen vaatii, että oppijat ovat suurin piirtein saman tasoisia, he työskentelevät saman asian parissa, heillä on yhteinen tavoite ja työskentely jakautuu tasaisesti jokaisen jäsenen kesken. Tällaisessa oppimisen tavassa yksilöillä voi olla keskenään eriävät

omat henkilökohtaiset päämäärät, tavoitteet, uskomukset ja arvot, vaikka he työskentelevätkin yhdessä (Koivula 2010, 38).

Yhteisöllistä oppimista ei voi jättää yksin oppijoiden vastuulle, sillä se vaatii opettajan tukea ja ohjausta, jotta voi syntyä aitoa vuorovaikutusta ja yhteistyötä. Ei tulisi koskaan olettaa, että oppijat osaisivat automaattisesti toimia tiiminä. Opettajien tulee olla tietoisia oppimisen prosessia edesauttavista tukitoimista sekä yhteistyötä haittaavista tekijöistä (Koivula, 2010, 42; Murphy 1999, 259). Olen koonnut tähän asioita, mitkä oman kokemukseni mukaan edesauttavat yhteisöllistä oppimista. Lähteenä tähän luetteloon olen käyttänyt poimintoja Koivulan (2010) väitöskirjasta.

- 1) Vuorovaikutus: Mielipiteiden, ajatusten, ideoiden, tiedon ja näkökulmien vaihtaminen.
- 2) Luottamus
- 3) Suhteet: Mitä paremmin jäsenet tuntevat toisensa, sitä sujuvampaa yhteistyö on. (Flyktman 2010; MacDonald & Miell 2000).
- 4) Yksilöiden huomioiminen: Lähtötaso, taustat, kyvyt, tieto-taito.
- 5) Osallistavuus
- 6) Roolit ja niiden vaihtuminen: Opettaja-oppilas.
- 7) Joustavuus
- 8) Kyvyt: Omien lahjojen ja kykyjen ymmärtäminen sekä tiedostaminen. Myös ymmärrys oman panostuksen vaikutuksesta laajemmin koko yhteisön hyväksi.
- 9) Vastuu: Vastuun jako ryhmän jäsenten kesken ja vastuun ottaminen omasta sekä muiden oppimisesta.
- 10) Opettajan tuki yhteisölle.

Yhteisöllistä oppimista estävät seuraavat asiat:

- 1) Diktaattori, joka on suunnitellut ja päättänyt kaiken toiminnan etukäteen yksin eikä jouta omista suunnitelmistaan muiden ideoille, toiveille tai ehdotuksille
- 2) Kritiikki ja negatiivinen puhe, joka tyrehtyttää keskustelun
- 3) Vain omien päämäärien täyttäminen, ei etsitä muiden etua tai ei ole halua auttaa muita
- 4) Oletetaan, että kaikki tietävät jo kaiken kaikesta. Ei selitetä kulttuuria, tapoja, sanoja, käsitteitä auki uusille jäsenille. Asioiden pitäminen itsestään selvänä.

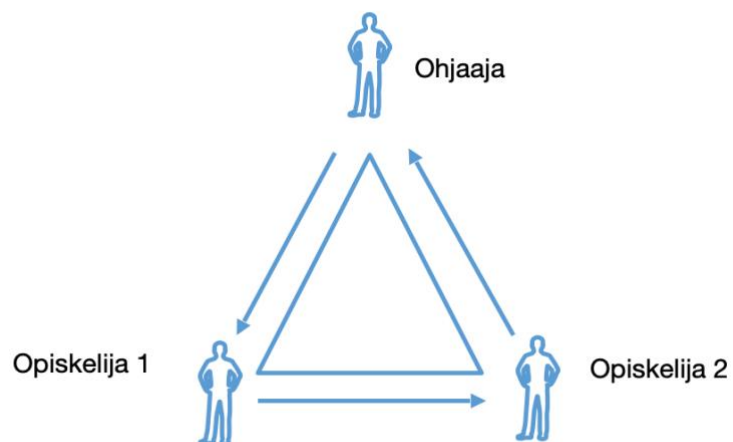
- 5) Sisäänpäinkääntyneisyys, ei huomioida uusia jäseniä, ei anneta heille tilaa, ei kutsuta mukaan toimintaan, ei osallistuteta.
- 6) ”Kiire”, halutaan vain suorittaa asiat, jotta päästään pois tunnilta. Ei anneta tilaa keskustelulle tai ujommille lämmitä rauhassa tapahtumalle.

2.2 Oma kokemus yhteisöllisestä oppimisesta

Yhteisöllinen oppiminen on kolmiulotteista. Yhteisöllinen oppiminen ei ole vain sitä, että opettaja opettaa opiskelijoita, jotka vain vastaanottavat tietoa. Yhteisöllinen oppiminen tarkoittaa sitä, että kuka tahansa ryhmästä voi opettaa kenelle tahansa musiikkia. Tämä kuitenkin tarkoittaa sitä ryhmän toiminnan kannalta, että se tarvitsee vetäjän tai ohjaajan, joka organisoii ja ohjaa ryhmää. Tavoite on, että kun ohjaaja on luonut lämpimän ja turvallisen ilmapiirin ja myös antanut tarpeeksi tukea muille, niin opiskelijat alkaisivat opettaa toisiaan. Kun opiskelijat saavat kokemusta opettamisesta ja kun he saavat rohkaisua, heidän minäpystyvyydentunteensa kasvaa ja samalla heidän roolinsa toivottavasti aktivoituu ryhmässä (Bandura 2015).

Oma tavoitteeni on, että kaikki ryhmässä olevat saisivat kokea olevansa tervetulleita ryhmään ja myös saisivat osallistua yhteisön palvelemiseen. Ajattelen niin, että yhteisö toimii sitä paremmin, mitä läheisemmät suhteet yksilöillä on toisiinsa, ja silloin, kun osallistujat ymmärtävät, että jokaisen oma panostus yhteisöön vahvistaa ja ravitsee sitä. Pidän ajatuksesta ”Sitä niität, mitä kylvät”, jonka pohjimmainen idea on se, että niin paljon saat itse takaisin, kuin olet valmis antamaan yhteisölle. Tietenkin antaminen lähtee siitä perusajatuksesta, että se on vapaaehtoista, paitsi että kurssissa on myös pakollisia osioita (kuten omat opetusvuorot). Jamipajakurssi on myös pakollinen kaikille kansanmusiikkiopiskelijoille. Idea on, että yhteisö muodostuu yksilöistä ja siitä tulee sellainen kuin kukin yksilö on. Yksi henkilö ei voi tehdä kaikkea tai antaa yhteisölle sellaista, mitä hänellä itsellään ei ole. Mutta jokaisella on aina jotakin annettavaa, ja ohjaajan tehtävä on rohkaista yhteisön jäseniään tunnistamaan omat kykynsä ja kannustamaan heitä tuomaan lahjansa esille, koska ne voivat parhaimmillaan palvella hyvin monipuolisesti yhteisöä sekä yhteisön ulkopuolella muita ihmisiä.

Seuraavaksi esittelen tekemäni kuvion siitä, miten minä hahmotan yhteisöllisen oppimisen (KUVIO

1).

KUVIO 1. Malli yhteisöllisestä oppimisestä (Aukee 2021)

3 TAUSTATEORIAT

Opinnäytetyötä tehdessäni tutustuin neljään eri taustateoriaan, jotka ovat 1) minäpystyvyysteoria (Self-efficacy theory), 2) Flipped Learning eli käännteinen oppiminen, 3) itsemääräämisteoria sekä 4) flow-tila. Nämä neljä taustateoriaa tukevat tutkimustani. Esittelen jokaisen taustateorian seuraavissa alaluvuissa.

3.1 Albert Bandura: minäpystyvyysteoria (Self-efficacy theory)

Albert Bandura on kanadalainen psykologi, joka on kehittänyt sosiaalisen oppimisen teorian sekä pystyvyyden teorian. Sosiaalisen oppimisen teoriassa havaitsemalla oppiminen on jaoteltu neljään eri osa-alueeseen, joita ovat tarkkaavaisuus, säilyttäminen, suorittaminen eli opitun reaktion tuottaminen sekä motivaatio. (Ahokas.)

Ahokas tiivistää Banduran tekstin artikkelissaan. Bandura tutki 1970-luvulla sosiaalisen oppimisen teoriassa yksilön omaa toimintaa, motivaatiota ja vaikutusta oppimiseen ja alkoi kutsua tätä ”pystyvyydeksi”. Pystyvyys tarkoittaa yksilön uskomusta kykyyn vaikuttaa oman elämänsä kulkuun, ja siitä syntyy motivaatio kaikelle oppimiselle. Pystyvyyden katsotaan syntyvän neljästä eri osa-alueesta, joita ovat 1) tieto omista aikaisemmista suorituksista 2) sijaiskokemukset 3) muiden ihmisten vakuuttelu ja 4) omien tunteiden tulkitseminen. Tätä pystyvyysteoriaa on käytetty muun muassa tutkittaessa ihmisen uranvalintaa ja sen kehitystä sekä psykiatriseen kuntoutukseen. (Ahokas.)

Minäpystyvyys liittyy tutkimukseeni siten, että mielestäni jokainen Jamipajaan osallistuva on arvokas ja kyvykäs. Opiskelijat sitoutuvat sitä paremmin opiskeluun, mitä enemmän he kokevat itsensä kyvykkäiksi ja oman tuotoksensa merkittäväksi sekä itselle että muille ryhmän jäsenille. Tässä teoriassa syvennytään siihen, miten tällainen kompetenssi syntyy.

3.2 Käännteinen oppiminen eli Flipped Learning

Flipped Learning eli suomennettuna ”käännteinen oppiminen” on pedagoginen lähestymistapa, jossa perinteinen ryhmässä tapahtuva luokkaopetus on muunnettu oppilaskeskeiseksi oppimisen tilaksi. Opetushetki on tällöin dynaamista ja interaktiivista. Käännteisessä oppimisessa opettajan rooli muuttuu opetusaineiston antajasta ohjaajan rooliin, johdattaen oppilasta oppimisprosessissaan eteenpäin. Tällä

metodilla pyritään saavuttamaan oppilaan oman mielenkiinnon herääminen ja sisäinen kiinnostus aiheeseen. Oppilas toimii itse oppimisen johdattajana, on interaktiivinen oppimisprosessissaan ja kysyy neuvoa ohjaajalta. Käänteisessä oppimisen prosessissa on monia tapoja toteuttaa opetus. Kaikki tavat eivät sovellu kaikille opettajille tai oppilaille, mutta tämä lähestymistapa antaa tilaa opettajille miettiä, mitkä ovat ne omat vahvuudet. (Bergmann 2014, 6–7.)

Flipped Learning -metodissa on käytetty myös apuna teknologiaa. Tämä on mahdollistanut sen, että opettajat ovat voineet kuvata tai tehdä opetusmateriaalinsa etukäteen oppilaille ennen oppituntia ja itse oppitunnin he ovat voineet käyttää oppilaiden henkilökohtaiseen ohjaukseen. (LaFee 2013, 13–18.) Tässä opetusmenetelmässä vastuu oppimisesta on oppilailla itsellään. Oppilaiden tehtävänä on siis tutustua opettavaan materiaaliin itsenäisesti omalla ajallaan, ja toivottava tulos olisi, että oppilas muuttuisi passiivisesta kuuntelijasta aktiiviseksi kuuntelijaksi. Oppilas myös sitoutuu oppimiseen vahvemmin tällä menetelmällä. Kun opetus ei ole sidoksissa aikaan ja paikkaan ja opetusmateriaali on esimerkiksi netissä saatavilla, oppilas voi itse valita missä ja milloin hän opiskelee (El Miedany 2018, 285).

Musiikin opiskelussa hyödynnetään hyvin paljon tätä metodia. Soittotunneilla opiskelijat saavat usein kotitehtäväksi kuunnella musiikkikappaleita ja opetella ne tyylinmukaisesti seuraavalle soittotunnille. Opetusmateriaalia on nykypäivänä helppo löytää netistä, jolloin opiskelija voi paikasta ja ajasta riippumatta opiskella omaan tahtiinsa. Olen huomannut, että tätä opetusmetodia käytetään varsinkin aikuisopiskelijoille. Olen havainnut sen olevan usein tehokkaampaa, että opetus lähtee liikkeelle opiskelijan omista mielenkiinnon kohteista käsin. Tämä herättää usein opiskelijan sisäisen motivaation, ja tällöin opiskelijan rooli muuttuu passiivisesta aktiiviseksi.

3.3 Itsemääräämisteoria

Ryanin ja Decin itsemääräämisteoria tutkii ihmisen motivaatiota, sisäistä innostusta, hyvinvointia sekä sen vaikutusta työhön ja sen tuottavuuteen (Ryan & Deci 2000). Itsemääräämisteoriassa ihmisellä on havaittu olevan kolme perustarvetta, jotka ovat 1) omaehtoisuus eli autonomia 2) kyvykkyys ja 3) yhteisöllisyys, jotka vaikuttavat merkittävästi ihmisen hyvinvointiin, motivaatioon sekä henkiseen kasvuun (Martela & Jarenko 2014, 28). Näitä kolmea termiä on luonnehdittu myös näillä termeillä 1) vapaus 2) virtaus ja 3) vastuu. Martelan ja Jarenkon (2014) julkaisussa on havaittu, että työntekijät voivat paremmin, kun nämä kolme perustarvetta otetaan huomioon työpaikoissa. Kun työntekijät vielä saavat osallistua päätöksien tekemiseen, ovat he luovempia, tuottoisampia sekä sairastuvat vähemmän

työuupumukseen (Martela & Jarenko 2014, 10). Seuraavaksi kerron tarkemmin näistä kolmesta perustarpeesta.

Omaehtoisuus eli autonomia tarkoittaa, että ihminen on vapaa tekemään itsenäisiä päätöksiä ja tekemään työtä haluamallaan tavalla. Yksilöllä on siis valinnan- ja toiminnanvapaus (Martela & Jarenko 2014, 28-29). Omaehtoisuus vaikuttaa hyvinvointiin siten, että työntekijää ei ole pakotettu tehtäviinsä, vaan hän saa itse valita ja vaikuttaa tekemiseen. Tämä voi synnyttää innostusta, kun taas pakottaminen voi tukahduttaa innon jolloin yksilö voi jopa jättää tekemättä kaiken ylimääräisen työhön liittyvän, jos hän kokee, ettei hänen mielipiteitään tai valintojaan kuunnella.

Kyvykkyys merkitsee yksilön kokemusta omasta pystyvyydestä ja pätevyydestä hoitaa annetut tehtävät menestyksekkäästi annetuissa aikarajoitteissa (Martela & Jarenko 2014, 29). Kun ihminen kokee itsensä kyvykkääksi, työn tekeminen on mielekkäämpää ja hän saa enemmän aikaaan. Tällaisessa mielentilassa on helppo päästä flow-tilan kokemukseen.

3.4 Flow-tila

Jaakko Sorja (2012) on tutkinut omassa opinnäytetyössään flow-tilan merkitystä työskentelyyn elokuva-alalla. Hän huomasi työntekijöiden keskittyvän paremmin työhönsä, silloin kun työ oli hyvin organisoitua, aikataulutettua ja kukin jäsen tiesi selkeästi omat roolinsa. Työskentelyssä tavoitteena oli päästä flow-tilaan, joka tarkoittaa täydellistä keskittymisen tilaa (Sorja 2021, 7). Tähän tilaan päästäkseen tuli kaikki ylimääräiset häiriötekijät sulkea mielestä pois ja siirtää ratkaisemattomat ongelmat toiseen hetkeen.

Unkarilainen psykologi Mihaly Csikszentmihalyi on tutkinut flow-tilaa 1970-luvulta asti, ja hän kuvailee kirjassaan Hyvä bisnes: Johtaminen, flow ja tarkoituksen luominen flow-tilan syntyä näin:

Ne ovat tilanteita, joissa tarkkaavaisuutemme voidaan vapaasti kohdistaa tavoitteiden saavuttamiseen, koska ei ole mitään epäjärjestystä, joka pitäisi korjata, eikä uhkaa, jota vastaan itsen pitäisi suojautua. (Sorja, J. 2012, 9; Csikszentmihalyi, M. 2007, 70).

Olen huomannut omassa työskentelyssäni Jamipajan ohjaajana, että usein kiire ja asioiden paljous painaa mieltäni ja on vaikeaa keskittyä yhtä aikaa kuuntelemaan opiskelijoiden kuulumisia ja johtamaan opetusta. Havahduin siihen, että mielessäni pyörivät useat eri asiat, joita yritin suorittaa: alkulämmittelyn pitäminen, läsnä olevien opiskelijoiden kirjaaminen, tietokoneen säätäminen etäopiskelijoille, oman instrumentin viritys, tanssin säestys, tulkkaaminen vaihto-opiskelijalle sekä

kahvihetken valmistaminen. Kun osasin tunnistaa kaikki kiirettä ja stressiä aiheuttavat tekijät, pystyin keksimään ratkaisut ongelmiin. Ratkaisuksi keksin nämä asiat: valmistautuminen etukäteen, tarpeeksi aikaa valmistella tunti (15 min ennen tuntia kaikki valmiiksi), työtehtävien jakaminen etukäteen opiskelijoille ja sitten yksinkertaisesti keskittyminen oleellisiin asioihin ja kaiken turhan karsiminen pois. Jamipajan ydin on soitto, tanssi, ihmisten kohtaaminen ja yhteyden ylläpitäminen.

Yhteisöllisyys tarkoittaa ihmisen perustarvetta olla yhteydessä toisiin ihmisiin sekä tulla kohdatuksi aidolla ja syvällisellä tasolla (Martela & Jarenko 2014, 30; Baumeister & Leary 1995). Hyvä työilmapiiri ja hyvät kollegat vaikuttavat merkittävästi työmotivaatioon. Yhteisöllisyyteen liittyy myös kokemus siitä, että ihminen on merkittävä osa yhteisöä ja että hänen toiminnallaan on positiivisia vaikutuksia yhteisön jäsenille. Kun yksilö näkee oman panoksensa vaikuttavan positiivisesti muihin yhteisön jäseniin, haluaa hän tehdä enemmän yhteisön hyväksi (Martela & Jarenko 2014, 31).

3.5 Miten sisäistä motivaatiota johdetaan?

Miten nämä kolme perustarvetta otetaan käytännössä huomioon opetuksessa? Tärkeintä on johtamistaito. Johtajan on tärkeää ymmärtää, miten sisäinen motivaatio sytytetään ja miten sitä pidetään yllä. Yhteisöä sitouttaa arvojen luominen. Työn tekeminen itsessään ei ole useinkaan riittävä motivaatio, vaan ihminen kaipaa usein tärkeämpiä päämääriä, henkisiä arvoja.

Opettajana minulla on halu kohdata oppilaat henkilökohtaisella tasolla, kuunnella heitä ja saada heidät huomaamaan lahjansa sekä käyttämään niitä. Uskon, että jokainen meistä on arvokas ja upea taideteos ja että jokaisella on paikkansa tässä maailmassa. Itse haluan olla osana luomassa yhteisöjä ja yhteyttä ihmisten välille. Haluan, että jokainen kokisi itsensä tervetulleeksi, nähdyksi, ymmärretyksi ja että jokainen saisi loistaa lahjoineen.

Yhteisö toimii sitä paremmin, mitä paremmin jäsenet tuntevat toisensa ja luottavat toisiinsa. Jäsenet sitoutuvat paremmin työhönsä silloin, kun he huomaavat, että voivat omalla työpanoksellaan edistää muiden hyvinvointia ja työskentelyä. Tämän takia on myös tärkeää luoda sellainen ilmapiiri yhteisöön, jossa kukin oppii kannustamaan ja rohkaisemaan toisiaan ja huomaamaan hyvän toisissa. Lisäksi on tärkeää juhlistaa yhteisiä saavutuksia säännöllisin väliajoin ja huoltaa ihmissuhteita esimerkiksi virkistäytymispäivillä. Tämä tulee taatusti ravitsemaan ja näkymään työpanoksessa.

4 PERINNE

Perinteellä tarkoitetaan kulttuurin ja/tai kulttuurin osien ja tietotaidon siirtymistä sukupolvelta toiselle (Anttonen 2009, 2). Jamipajan idea on välittää suomalaista pelimannimusiikin perinnettä ja sen ilmiöitä 2020-luvun kansanmusiikinopiskelijoille.

Aineeton kulttuuriperintö on elävää perintöä, johon kuuluvat suullinen perintö, esittävä taide, sosiaalisen elämän käytäntö, rituaalit ja juhlamenot. Se voi myös olla ilmaisia, käytäntöjä, tietoja ja taitoja tai välineitä, esineitä sekä näihin liittyviä paikkoja. Nämä taidot opitaan yleensä perheen tai yhteisön keskellä, ja ne siirtyvät sukupolvelta toiselle. Tällaisen toiminnan seurauksena voi syntyä esineitä, esittäviä ilmaisun muotoja, ruokia ja leikkejä. Aineettoman kulttuuriperinnön vaalimisen ja siihen liittyvän yleissopimuksen tavoitteena on säilyttää tavat tai ilmiöt elinvoimaisina. (Museovirasto 2021.)

Suomalainen kansanmusiikki ei olisi enää nykypäivänä elossa, ellei sitä olisi alettu tietoisesti ylläpitämään ja elävöittämään. Suomalaisessa kansanmusiikissa voi kuulla tuulahduksen historiastamme ja musiikin kautta voi aistia ihmisten elintapoja ja elämää. Mielestäni tämä on hyvin mielenkiintoista ja säilyttämisen arvoista. Mielestäni ihmisten on hyvä olla tietoisia omista juuristaan ja historiastaan, sillä ne asiat vaikuttavat meidän arkeemme sukupolvesta toiseen, tiedostamme sen tai emme.

Aineeton kulttuuriperintö- sivustolla on kerrottu lisää elävästä perinteestä Suomessa. Sivustolta löytyy myös oppimateriaalipaketti kouluille. Tämän oppimateriaalipaketin on tarkoitus herättää mielenkiintoa ja innostusta tutkimaan oman kotiseudun elävää perinnettä.

Suomalaisia perinteitä on esimerkiksi saunominen, karjalanpiirakan leipominen ja kaustilainen viulunsoitto. Viimeksi mainittu perinne liittyy hyvin suoraan Jamipajaan, sillä paikkakuntamme Kokkola sijaitsee vain 46 kilometrin päässä kaustisesta, ja teemme tiiviisti yhteistyötä Kaustislaisten pelimannien ja etenkin viulistien kanssa. Jokainen Jamipajan opintojaksolle osallistuva on kuullut kuuluneen vuoden aikana paljon Kaustislaista viulumusiikkia. Opintojaksomme ei ole tarkoitus painottua minkään yhden soittimen ympärille, vaan tarkoitus on edistää kansanmusiikin tietotaitoa kaikilla yleisimmillä kansanmusiikin instrumenteilla. Kuitenkin on mainittava, että viulun asema

suomalaisessa pelimannimusiikissa on vahva. Perinteisessä pelimannikokoonpanossa viululla on soitettu yleensä melodiat ja muut instrumentit, kuten kitara, harmooni ja basso, ovat säestäneet viulua. Jamipaja on ikään kuin laboratorio, jossa on tarkoitus tarkastella, tunnistaa ja kokea suomalaisia kansanmusiikkiin ja -tanssiin kuuluvia perinteitä. Olisi hurjaa ajatella, että yksi ihminen osaisi jakaa kaiken tietotaidon suomalaisesta perinteestä. Jamipajassa käytetty vertaisoppijaoppimismenetelmä mahdollistaakin, että kuka tahansa ryhmän jäsen voi jakaa muille oppimaansa perinnettä. Hyödynnämme kansanmusiikin alan asiantuntijoita, kuten tanssinopettajia, tanssinopettajaopiskelijoita sekä musiikin alan opettajia ja opiskelijoita eri kaupungeista. Jamipaja ei toista itseään vuosi toisensa jälkeen samanlaisena, vaan oppimateriaali koostuu opiskelijoiden tuomasta panoksesta. Opiskelijat siis myös itse vaikuttavat oppimateriaalin luomiseen oman kiinnostuksensa ja tietotaitonsa vuoksi. Tämä on mielestäni hyvin kiinnostavaa ja toisaalta tuo myös jokaiseen vuoteen omia haasteitaan. Seuraavaksi tarkastelemme tämän vuoden Jamipajan opintojaksopalautea.

5 TOIMINNALLINEN TUTKIMUS

Opinnäytetyöni tavoitteena on 1) tarkastella jo toiminnassa olevaa Jamipaja-opintojaksoa sisältöineen, 2) pohtia opintojakson vaikutusta kansanmusiikkiopiskelijoiden kokemukseen yhteisöllisyydestä 3) analysoida, miten kansanmusiikin ydin siirtyy tai välittyy sekä ohjaajilta opiskelijoille että opiskelijoilta toisille opiskelijoille. Tarkoituksena on ylläpitää jamikulttuuria ja tällaista sosiaalista kulttuuriperinnettä.

5.1 Jamipaja

Tutkimukseni on toimintatutkimus. Tutkimukseni kohteena ollut Jamipaja järjestettiin lukuvuonna 2020–2021. Olin suunnitellut etukäteen kurssin sisällön ja luonut aikataulun musiikin ja tanssin osalta. Opiskelijoiden tehtävä oli pitää omaa oppimispäiväkirjaa (LIITE 2) sekä musiikin että tanssin osalta koko lukuvuoden ajan. Opintojakson opettajina ovat olleet minun lisäksi tanssinopettaja Paula Kettu sekä musiikkipedagogi ja muusikko Esko Järvelä. Keräsin opinnäytetyötäni varten opintojaksolle osallistuvilta sekä väli- että loppupalautteen (LIITE 4 ja LIITE 5), jotka analysoin ja joista keräsin vastaukset tutkimuskysymyksiäni varten.

5.2 Opintojakson palaute yleisesti

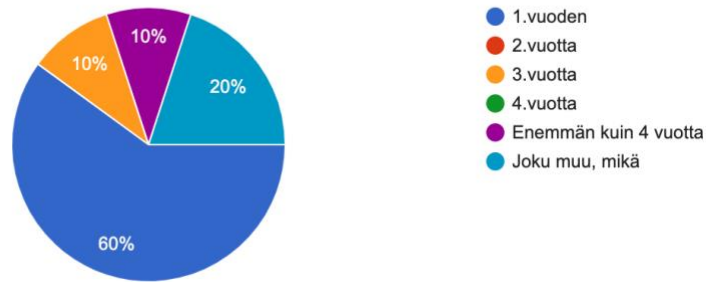
Centria-ammattikorkeakoulun ja Keski-Pohjanmaan konservatorion yhteinen Jamipaja-opintojakso järjestettiin lukuvuonna 2020–2021. Lukuvuoteen toi oman lisähaasteensa Covid19-pandemia, joka vaikutti opiskeluun niin, että jouduimme käyttämään kasvomaskeja, pitämään toisinaan turvavälejä toisiimme (2 metriä), välttämään kättelyä ja muuta lähikontaktia. Koronatilanteen takia paritansseja emme voineet myöskään opetella parin kanssa, vaan tanssimme pääasiassa yksin ryhmässä. Koronarajoitukset vaihtelivat vuoden aikana niin, että välillä niitä purettiin ja välillä kiristettiin riippuen oman alueemme tilanteesta. Elimme vuoden ajan jatkuvan epävarmuuden alla, mutta päätimme yhdessä muiden opettajien kanssa silti jatkaa kurssia näissä olosuhteissa turvatoimet huomioiden.

Keräsin opintojaksosta sähköisesti palautteen sekä syksyllä että keväällä käyttämällä Google Formsin palvelua. Lähetin kyselyn neljälletoista opiskelijalle. Jouluna kerättyyn palautteeseen vastasi 12 henkilöä ja keväällä palautteeseen vastasi 10 henkilöä. Muutama opiskelija ei päässyt osallistumaan enää kevään osuuteen. Opintojakso on pakollinen kaikille ensimmäisen vuoden opiskelijoille. Suurin

osa osallistujista olikin ensimmäisen vuoden kansanmusiikkiopiskelijoita, mutta mukana oli myös kaikilta vuosikursseilta osallistujia sekä Centriasta että konservatoriosta. Alla kuvio, josta käy ilmi, kuinka monta vuotta opiskelijat ovat opiskelleet kansanmusiikkia (KUVIO 2).

Monta vuotta olet opiskellut kansanmusiikkia?

10 vastausta

KUVIO 2.

5.3 Mitä opiskelijoille jäi opintojaksosta mieleen?

Syksyllä kerätyssä palautteessa pyysin opiskelijoita kuvaamaan Jamipajaa kolmella sanalla (Taulukko 1). Monien vastauksissa toistuivat sanat ”yhteisöllisyys” ja ”yhteisöitto”. Koen onnistuneeni tavoitteessani, sillä edellä mainitut sanat ovatkin tärkeimmät syyt järjestä koko opintojaksoa.

TAULUKKO 1. Syksyn palaute.

Kerro kolmella sanalla, mitä sinulle jäi päällimmäisenä mieleen Jamipajan syksyn osuudesta

Ytimessä kivaa koronahankaluus

Soitto, tanssi, tanssisoitto

Korvakuulolta soittaminen ryhmässä

Yhdessä, tekemisen kautta, tanssisoitto

Mukavaa yhdessäoloa

Vierailijat, jotain biisejä

Yhteisöitto, vierailijat ja tanssi

Kerro kolmella sanalla, mitä sinulle jäi päällimmäisenä mieleen Jamipajan syksyn osuudesta

Yhteisöllisyys, musiikki ja liike

Korvakuulolta opettelu, tanssiminen ja yleensäkin ihana yhdessä tekeminen!

Tanssisoitto, tanssiminen, pelimannimusiikki

Mukavia tansseja, uusia melodioita ja uusia ihmisiä

5.4 Musiikki

Kevään palautteessa pyysin opiskelijoita kuvaamaan koko kurssia kolmella sanalla (TAULUKKO 2). Monille oli jäänyt mieleen korvakuulolta soittaminen. Käytimme tätä metodologiaa lähes aina, kun opettelimme uusia kappaleita, sillä siten kappaleet ovat siirtyneet vuosisatojen ajan sukupolvilta toisille. Kun opetellaan soittamaan korvakuulolta, jää musiikki eri tavalla lihasmuistiin, kuin jos opeteltaisiin suoraan nuoteista. Korvakuulolta soittamisessa keskitytään paremmin kuuntelemaan ja ottamaan kontaktia toiseen ihmiseen, kun soittajien välissä ei ole nuottitelineitä ja nuotteja. Toisaalta tämän opetusmenetelmän huono puoli on se, että jos ei ole tottunut siihen, voi ryhmässä soittaminen olla vaikeaa ilman apuvälineitä. Eräs vastaajista olikin kommentoinut seuraavasti:

Erityisesti toivoisin, että huomioitaisiin jotenkin ne soittajat, jotka eivät tunne oloaan mukavaksi korvakuulolta soitettaessa. Syynä voi olla oman instrumentin hankala asettuminen tanssisoittoon tai ettei esim. komppaamista ole koskaan opetettu tai melodia ei taivu omalle soittimelle. Olisi kiva kun heille olisi heti joku apu siihen tilanteeseen, ettei mene maku hommaan. (Kevään palaute, vastaaja 3)

Toinen vastaaja ehdotti, että Jamipajassa voisi hyvin käyttää kolmea eri opetusmenetelmää, jotka ovat korvakuulolta soittaminen, nuoteista soittaminen sekä vapaa jamittelu.

Olisin kaivannut enemmän soittamista, sikäli kurssin nimi on hieman harhaanjohtava, että lopulta melko vähän oli jamityyppistä soittamista. Siinä mielessä huippukohtina jäi mieleen enkeliska- ja polkkakerrat. Enkeliskassa oli kiva, että oli vain läjä nuotteja ja soitettiin niistä menemään. Polkkakerralla vapaa polkkajamittelu taisi tulla vähän sattumalta, mutta oli mukavaa soittaa vain kappaleita, mitä itse kullakin mieleen tuli. Sillä tavallahan kansanmusiikkia on vuosisadat opittu, että joku on vain soittanut. Vaikkei heti kerrasta mieleen jääkään, niin eihän se haittaa, seuraavalla kerralla kukin kappale on taas askelta tutumpi. Varmasti hyvä ja tarpeellinen tapa on opetella biisejä myös tuolla tavoin hitaasti ja paloissa niin kuin kurssilla tehtiin, se näyttää olevan

nykyaikainen korvakuulolta opettelu tapa ja toimiva sellaisena. Mutta voisiko kaikki yllä kuvatut kolme tapaa yhdistää osaksi kurssia? Yhtäältä rauhassa pala palalta opettelua, toiseksi läjä nuotteja nokan eteen ja soittaa menemään vaan, ja kolmanneksi vielä vapaan jamittelun hengessä soitella biisejä, joita mieleen tulee. (Kevään palaute, vastaaja 9)

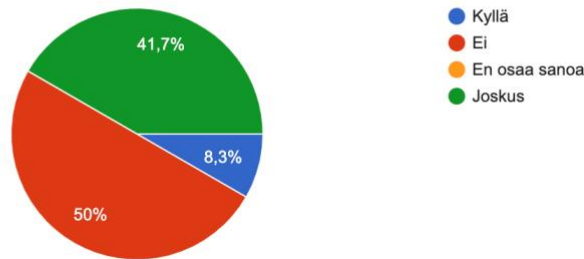
TAULUKKO 2. Kevään palaute.

Kerro kolmella sanalla, mitä sinulle jäi päällimmäisenä mieleen koko kurssista
Korvakuulolta soittaminen, melodiat
Tanssi, soitto ja jamiporukka
Korvakuulolta oppiminen yhdessä <3
Monta eri juttua
Tanssi, korvakuuloltasoitto, viulu
Tanssiminen, eri tanssilajit ja soittaminen
Yhteissoitto, tanssi, tanssisoitto
Joka tiistai kokoonnuttiin
Tanssisoitto oli kivaa!

Kysyin opiskelijoilta, kaipaavatko he nuotteja avuksi. Syksyn palautteessa 50 % prosenttia vastaajista ilmoitti, ettei kaipaakaan nuotteja, 41,7 % ilmoitti kaipaavansa joskus nuotteja ja 8,3 % prosenttia ilmoitti kaipaavansa nuotteja (KUVIO 3). Kevään palautteessa puolestaan 80 % ilmoitti kaipaavansa nuotteja joskus, 10 % ei tarvinnut nuotteja ja 10 % ilmoitti kaipaavansa niitä (KUVIO 4). Alla Seuraavalla sivulla on kuviot näistä tuloksista.

Kaipaan nuotteja kappaleiden opettelussa

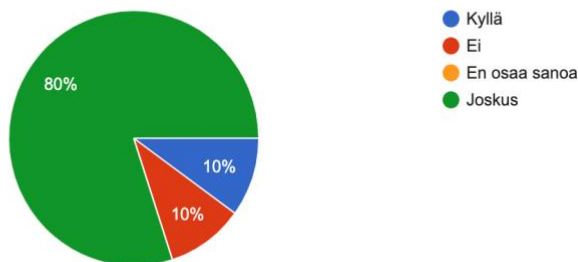
12 vastausta

KUVIO 3. Syksyn 2020 palaute nuoteista.

Kaipaan nuotteja kappaleiden opettelussa

10 vastausta

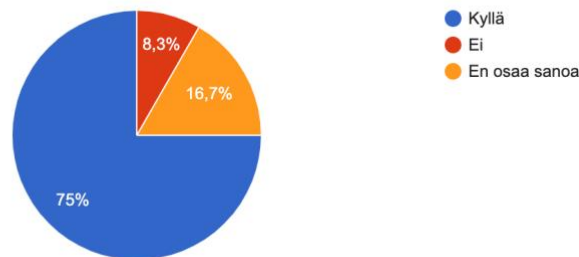

KUVIO 4. Kevään 2021 palaute nuoteista.

Korvakuulolta soittamisen koki 75 % luontevaksi syksyn vastaajista (KUVIO 5). Keväällä yli puolet koki korvakuulolta soittamisen olevan luontevampaa kuin syksyllä (KUVIO 6). Kehitystä on siis tapahtunut, mutta edelleenkin korvakuulolta soittaminen ei ollut kaikille helppoa eikä myöskään ensisijainen tapa oppia musiikkia. Eri oppimistyyliä on tärkeää huomioida myös kansanmusiikin opettamisessa, vaikka korvakuulolta soittaminen olisikin perinteinen tapa. Tärkeää on tukea kaikenlaisia oppijoita ja antaa apuvälineitä oppimiseen.

Korvakuulolta soittaminen on minulle luontevaa

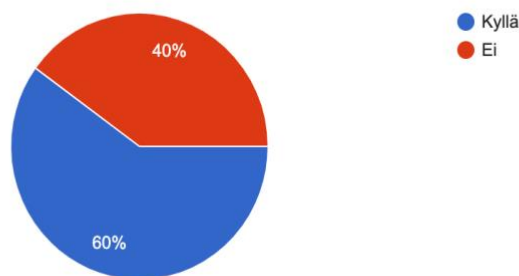
12 vastausta

KUVIO 5. Syksyn 2020 palaute

Korvakuulolta soittaminen on minulle nykyään luontevampaa ja helpompaa kuin syksyllä

10 vastausta

KUVIO 6. Kevään 2021 palaute

5.5 Yhteisö

Syksyn palautteesta löysin tutkimuskysymykseeni ”Miten Jamipaja kehittää kansanmusiikkiyhteisöä?”

Kaksi osuvaa vastausta:

Jamipaja tuo kamuopiskelijoita mukavasti yhteen kun muuten mennä viipotetaan suurin osa eri jutuissa ja kuvioissa opintojen puitteissa. Mukavinta on ollut soittaminen. Miinusta koronan aiheuttamasta lähikontaktin puutteesta, jonka vuoksi paritanssimeininki ei ole ollut niin läsnä kuin yleensä. (Syksyn palaute, vastaaja 3)

Mukavahan se erityisesti tänä aikana on ollut, että on voitu kokoontua yhteen. Ja vähäisemmäksi olisi jäänyt varmasti muihin kuin oman vuosikurssin kansanmusatyyppeihin tutustuminen ilman tätä kurssia. (Kevään palaute, vastaaja 10)

Jamipaja toimii kohtaamispaikkana kaikille eri vuosikurssin kansanmusiikkiopiskelijoille. Yhteinen tekeminen (soittaminen, tanssiminen, leikkiminen ja laulaminen) luo yhteenkuuluvuuden tunnetta. Ei ole itsestäänselvyys, että kaikki opiskelijat tuntisivat toisensa tai että he olisivat ylipäättään tekemisissä toistensa kanssa. Opintojemme hyvä puoli Centria-ammattikorkeakoulussa on joustavuus ja opintojen henkilökohtainen räätälöiminen kunkin opiskelijan mielenkiinnon ja tarpeiden mukaan, mutta toisaalta seurauksena on opiskelijoiden hajaantuminen ja eriytyminen toisistaan. Ei ole myöskään itsestään selvä asia, että valmistuvilla opiskelijoilla olisi samanlainen työkalupakki hallussaan kansanmusiikkipedagogina. Tämä on minusta huolestuttavaa, sillä työllistyminen tällä alalla voi olla haastavaa. Minusta opiskelijoiden tulisi saada jo koulutuksen aikana mahdollisimman laajaa, laadukasta ja monipuolista työkokemusta pedagogina. Jamipaja pyrkii osaltaan vastaamaan tähän tarpeeseen. Verkostoituminen on myös siksi tärkeää, että tulevaisuuden työnantajat tai työkaverit voivat hyvinkin olla ne henkilöt, joihin tutustuttiin koulutuksen aikana.

Alla on kuva tilanteesta, jossa yksi opiskelija piti oman opetusvuoronsa. Hän toi tunnille kanteleita ja aloitti tunnin opettamalla meille leikin, jossa yksi henkilö istuu ringin keskellä silmät kiinni, ja muut soittavat kanteletta ja laulavat kaanonissa vuorotellen. Kun kappale loppuu, keskellä oleva yrittää arvata kenen soittajan kohdalle kappale päättyi (KUVA 1).

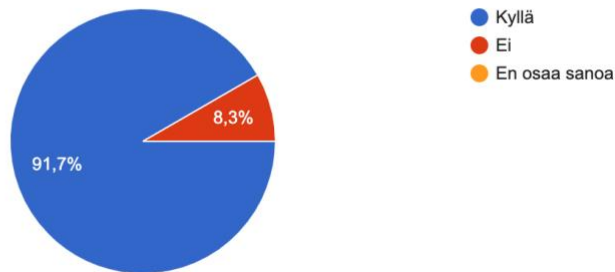
KUVA 1. Leikki kanteleilla (Aukee 2021)

5.6 Jamittelu

Jamipaja on saanut nimensä jamittelusta eli vapaasta soittamisesta. Syksyllä 91,7 % prosenttia vastaajista koki jamittelun olevansa luonnollista heille, kun taas 8,3 % prosentille vastaajista se ei ollut luonnollista (KUVIO 7). Kevään palautteessa 60 % prosenttia ilmoitti jamittelun olevan luonnollista, kun taas 20 % prosentille ei ollut sitä ja 20 % ei osannut sanoa (KUVIO 8). Jamittelu on parhaimmillaan leikkimistä ja hauskanpitoa. Kuvassa 2 muusikot ja tanssija jamittelevat (KUVA 2).

Jamittelu on luonnollista minulle

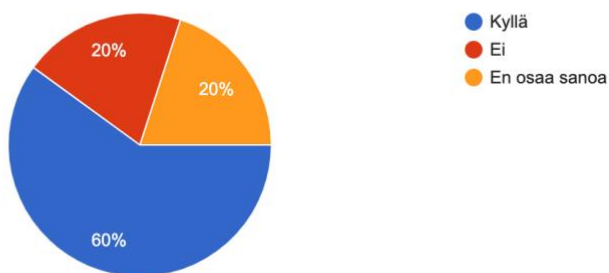
12 vastausta

KUVIO 7. Syksyn 2020 palaute

Jamittelu on luonnollista minulle

10 vastausta

KUVIO 8. Kevään 2021 palaute

KUVA 2. Tanssija ja muusikot jamittelevat yhdessä (Aukee 2021)

5.7 Tanssi ja tanssisoitto

Tanssisoitolla tarkoitan tässä yhteydessä kansanomaisten paritanssien säestämistä. Tänä lukuvuonna saimme ensimmäistä kertaa sisällytettyä kansantanssiopintojakson Jamipajan sisään ja niin, että tanssin opetus kesti koko lukuvuoden. Aikaisempina vuosina kansantanssi-opintojakso toteutettiin muutaman viikonlopun mittaisina jaksoina. Nyt kuitenkin saimme integroitua musiikin ja tanssin vihdoin yhteen, mikä on Jamipajan opettajien mielestä alkuperäinen tarkoituskin. Kolmen viikon välein Jamipajassa kävi tanssinopettaja, joka opetti 1-2 tanssilajia yhdellä opetuskerralla alkeista lähtien. Tanssisoiton opetusta varten meillä kävi myös kansanmusiikin opettaja kolmen viikon välein. Muutamina kertoina tanssinopettaja ja musiikinopettaja kokoontuivat samaan aikaan yhdistellen opetustaan.

Miten opiskelijat kokivat tanssisoiton ja mitä taitoja siinä opittiin? Tanssisoitto kehittää vuorovaikutustaitoja ja siinä pääsee käytännössä kokemaan, miten oma soitto käytännössä toimii säestyksenä tanssijoille. Tanssin säestämisessä täytyy osata seurata aktiivisesti tanssijoita, osata löytää oikea tempo sekä osata tyylinmukaiset painotukset kullekin tanssilajille. Tanssisoitossa oppii myös

ottamaan vastuuta omasta tekemisestään, sillä se vaikuttaa suoraan tanssijoiden liikkeeseen. Alla on opiskelijoiden kommentteja tanssisoitosta:

Tanssijoiden säestäminen oli ehkä paras juttu! kun siinä tulee enemmän vuorovaikutusta verrattuna ison ryhmän yhteissoittoon, ja siitä, miten tanssi ja soitto ”istuu” yhteen huomaa minkälainen soitto toimii (eli tulee ikään kuin reaaliaikaista ja elävää palautetta omastakin soitosta). Olisin halunnut tehdä sitä enemmänkin! (Syksyn palaute, vastaaja 10).

Opetuksesta jäi mieleen se, että soittajien tulee tarkkailla tanssijoita ja löytää yhteinen, kaikille sopiva tempo. (Kevään palaute, vastaaja 4)

Opetuksesta mieleen jäi se että on tärkeää painottaa oikeaa iskua. Ja en kokenut tanssijoiden säestämistä mukavaksi koska se ei ole minulle tuttua hommaa. (Kevään palaute, vastaaja 7)

Säestäminen kruunaa koko tanssisoiton! - - Jokaiselle olisi voinut olla instrumenttikohtaisesti vähän enemmänkin tsemppiä omaan tanssisoiton innostamiseen. (Kevään palaute, vastaaja 3)

Säestäminen oli hyvää treeniä. Olisin kaivannut enemmän sanallistamista ja konkreettisia neuvoja kunkin tanssilajin säestämiseen, nyt lähinnä vaan soitettiin. Vinkit kyllä lisääntyivät kurssin aikana ja jotain jäi mieleenkin. Näin ekana vuonna olisi ollut mukavampi olo, jos olisi aina ollut toinen melodiasoittaja kaverina, mutta tuli varmaan opittua enemmän yksin sointusoittajan kanssa soittaessa. (Kevään palaute, vastaaja 6)

KUVA 3. Tanssisoitto, jossa muusikko on keskellä huonetta ja tanssijat tanssivat hänen ympärillään (Aukee 2021)

5.8 Opettaminen muille ryhmäläisille

Jamipajassa kuka tahansa ryhmästä voi toimia ohjaajana. Hyödynsin Flipped Learning sekä vertaisoppijuus-opetusmenetelmiä. Syyskauden loputtua pyysin opiskelijoita muodostamaan 2–3 henkilön ryhmän ja esitin heille tekemäni aikataulun keväälle 2021. Sieltä he saivat itse valita tanssilajin ja ajankohdan, milloin pitäisivät oman opetusvuoronsa. Jamipaja-ryhmässä on sekä ammattimuusikko- että kansanmusiikkipedagogiopiskelijoita, joten kerroin tämän olevan vapaaehtoinen ensin mainitulle ryhmälle, koska heidän opinnoissaan ei vaadita pedagogista harjoittelua. Ilokseni huomasin, että monet kuitenkin halusivat kokeilla opettamista.

Opiskelijoiden opetusvuoro piti sisällään yhden tai kahden kappaleen esittämisen sekä sen opettamisen muille ryhmäläisille. Ryhmät saivat käyttää apunaan nuotteja tai opettaa korvakuulolta. Lisäksi he saivat itse valita millä soittimella opettaisivat. Kappaleiden tuli olla suomalaisia sävellettyjä tai perinteisiä kansanmusiikkisävelmiä, jotka sopisivat myös tanssin säestykseen. Kappale sai olla myös laulu, ja yritinkin rohkaista etenkin pääainelaulajia tuomaan paljon lauluja jamipajakurssille. Viulistina usein keskityn omalle instrumentilleni sävellettyihin kappaleisiin enkä tunne niin paljon kansanlauluja. Toki mielelläni niitä laulan ja ymmärrän hyvin, kuinka laulut luovat yhteenkuuluvuutta eri tavalla kuin instrumentaaliset kappaleet.

Suurin osa opiskelijoista vastasi oman opetusvuoronsa menneen hyvin ja kokemuksen olleen mielekäs (TAULUKKO 3). Tehtävän idea on ryhmätyöskentely, jossa oppii vuorovaikutusta, ideoiden ja ajatusten vaihtamista sekä saada tukea toiselta opiskelijalta omaan opettamiseen. Yksi vastaajista koki tämän kaltaisen kappaleiden opettamisen enemmänkin kappaleiden jakamiseksi ja hänen mielestään sen tulisikin olla luonnollinen osa jamittelua (Kevään palaute, vastaaja 3). Toinen vastaaja oli kohdannut omalla opetusvuorollaan haasteen parinsa eri taitotasossa, joka rajasi yhteisen opetusmateriaalin valitsemisen pieneksi. Tämä on mielestäni juuri Jamipajan ydintä. Tärkeintä on löytää yhteinen ratkaisu, jossa molemmat pystyvät operoimaan ja toisaalta täydentämään toistensa osaamista.

Opiskelijoilta ei vaadittu täydellistä osaamista ja ymmärrystä opetettavasta kappaleesta ja tanssityylistä, vaan idea olikin, että tunnilla jaamme opetuksen jälkeen yhdessä lisätietoa kyseisestä aiheesta hyödyntäen vierailevien opettajien tietotaitoa ja täytimme samalla oppimispäiväkirjaa (LIITE 2) ja kaaviota, johon tuli muistiinpanot kaikista käsiteltävistä tyyleistä (Liite 3). Alla on taulukko opiskelijoiden palautteesta omasta opetusvuorostaan.

TAULUKKO 3. Oma opetuskerta

Oma opetuskerta: Miten meni? Saitko sitä varten tarpeeksi ohjeistusta ja tukea? Mitä opetit? Mitä jäi mieleen? Saitko palautetta omasta opetuskerrastasi? Jos et, olisitko halunnut saada?

Oli ihan mukava kokemus opettaa muille soittoa.

En osallistunut opetuskertaan.

Hyvin meni. Olisimme voineet ottaa useamman kappaleen opetettavaksi. Opettaminen (kutsuisin enemmän uuden kappaleen jakaminen toisten kanssa) on kivaa! En muista saaneeni erityistä palautetta mutta en kaivannutkaan sitä. Kappaleiden ”opettaminen” jamipajan kaltaisessa ympäristössä tulisi olla tosi luonnollista ja mutkatonta. Jos siinä korostetaan OPETTAMISTA, siitä saatua palautetta (ainakin konsalaisille) niin se ei enää ole jamittelun mukaista opettamis/oppimisprosessia vrt. Mestari-kisälli periaate.

Opetuskerta meni ihan mukavasti ja sain siihen riittävästi ohjeistusta. Opetin/Opetimme Silia-valssin. Mieleeni jäi, että opettaminen yksin ei olisi ollut mielekäästä, mutta parin tai ryhmän kanssa kivempaa. Sain mukavasti palautetta - jäi hyvä fiilis siitä.

Oma opetuskerta meni hyvin ja opetimme valssia. En olisi halunnut saada palautetta

Minulle ei sattunut omaa opetuskertaa luultavasti harvoista osallistumiskerroista johtuen

Minulla ei ollut opetuskertaa

Meni ihan kivasti, olisi pitänyt ehkä selkeämmin sopia parin kanssa että kumpi opettaa mitäkin. Tuntui hankalalta vastata kysymyksiin fraseerauksesta ja painotuksista, kun oli vain varautunut opettamaan biisiin. Esko onneksi opetti niitä sitten tanssisoitokerralla. Palaute taisi olla että ”hyvin meni”, mutta en tiää olisiko kaivannutkaan enempää kun ei ole vielä pedagogiksi opiskelemissa kuitenkaan :)

Opetimme parini kanssa valssia. Ihan mukavasti se meni, ei sinällään omasta puolestani sen ihmeempää. Oman pienen haasteen toi se, että opetuskerta oli heti joululoman jälkeen, joten juuri ei ollut mahdollista katsoa parin kanssa yhdessä etukäteen, miten opetuksessa edetään. Opetusparini oli aloittanut kansanmusiikin soiton vain hieman ennen joululomaa, joten se rajasi mahdollisten opetettavien kappaleiden määrän melko pieneksi. Mutta eipä sinällään haittaa ja luulisin, että molemmin puolin selvisimme ilman traumoja.

5.9 Opintojakson kehittäminen

Lopuksi opintojakson palautteessa oli vapaan sanan vuoro sekä syksyn että kevään osuuteen. Siihen opiskelijat saivat kirjoittaa positiivista palautetta sekä kehitysideoita ensi vuodelle. Monet olivat kokeneet opintojakson virvoittavaksi, monella tapaa toimivaksi ja tarpeelliseksi. Kehitysideoina nousi opetusmenetelmän monipuolistaminen niin, että jatkossa käytettäisiin korvakuulolta oppimista, nuotteja sekä jamittelua. Alla on poimintoja syksyn ja kevään palautteesta.

Oli kyllä ihanan positiivinen ja vapaa ilmapiiri-jamipajan jälkeen aina virkistyi kokonaisvaltaisesti, kiitos! <3. (Syksyn palaute, vastaaja 8)

Hyvää työtä! Hienoa että tätä järjestetään! (Syksyn palaute, vastaaja 10)

Jamipaja on monella tapaa toimiva konsepti. Itseäni on ilahduttanut eniten laadukas opetus, vierailijat ja kansantanssin yhdistäminen kurssiin. Mielestäni on ollut tärkeää myös pitää kiinni päiväkirjan kirjoittamisesta tunnin lopussa. (Syksyn palaute. Vastaaja 9)

Loistava kurssi, toivottavasti nämä jatkuu! Minusta on hyvä, että opetellaan kappaleita korvakuulolta, mutta jälkikäteen on kiva saada nuotitkin haltuun (kappaleet jää mielestäni parhaiten mieleen näin). (Kevään palaute, vastaaja 10)

Kiitos kurssista, mutta parantamisen varaa vielä on. (Kevään palaute, vastaaja 7)

Kehitettävää tuleviin Jamipajoihin

- 1) Opetuksen eriyttäminen eri tasoisten opiskelijoiden mukaan.
- 2) Materiaalipankin laatiminen. Kaikki kurssimateriaalit (äänitteet, nuotit, diashow, oppimispäiväkirja, aikataulut, tulevat konsertit) tulisi koota yhteen paikkaan esimerkiksi Google Drive- pilvipalveluun.
- 3) Yhteisöllisyyteen panostaminen. Yhteisiä iltoja myös vapaa-ajalla, jossa päästäisiin tutustumaan syvemmin toisiin.
- 4) Kaikkien soittimien huomioiminen soittomateriaalien valinnassa. Ei pelkästään viulumusiikkia.
- 5) Vapaata jamittelua lisää.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Minusta on mielenkiintoista pohtia, miten kansanmusiikkia tulisi opettaa ja miten sen ydin säilyy sukupolvelta toiselle. Olen opiskellut tähän mennessä yhteensä kuusi vuotta kansanmusiikkia sekä Itä-Suomessa Joensuun konservatoriolla että Länsi-Suomessa Centria-ammattikorkeakoulussa. Molemmilla alueilla on omat perinteensä, ja etenkin täällä Länsi-Suomessa Keski-Pohjanmaalla pelimannimusiikilla on vahvat juuret.

Jamipaja on mielestäni loistava konsepti, jossa painottuu yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen musiikin, leikin ja tanssin välityksellä. Jamipajalla on oma ainutlaatuinen asema, jossa kahden eri oppilaitoksen kansanmusiikkiopiskelijat kaikilta vuosikursseilta kohtaavat viikoittain yhdessä alan ammattilaisten kanssa. Lukuvuoden 2020–2021 Jamipaja painottui teemaltaan suurimmaksi osaksi suomalaiseen pelimannimusiikkiin, sillä Jamipajan perustajat Hakosalo ja Luusua kokivat sen olevan tärkeintä kansanmusiikin opiskelussa, nimittäin oman maan perinnesävelmusiikin tuntemus. Jamipajan on kuitenkin tarkoitettu toimivan alustana myös muun tyyppiselle kansanmusiikille, kuten esimerkiksi improvisaatiolle, arkaaiselle tai ulkomaiselle kansanmusiikille.

Jamipaja on opintojakso, joka muokkaantuu hyvin pitkälle osallistujien taitotason, mielenkiinnon sekä opettajien painotusten mukaan. Jamipassa vaalitaan kansanmusiikille perinteisiä tapoja välittää musiikkia ihmiseltä toiselle muun muassa korvakuulolta soittamisen, jamittelun, vertaisoppimisen, tanssin ja tanssisoiton välityksellä. Kuitenkin kansanmusiikkipedagogiikka on verrattain melko nuori tutkimusala, eikä tämä ole absoluuttisen oikea tai ainut tapa toimia kansanmusiikin kentällä. Jamipaja on kokeileva työpaja, jota on tarkoitus kehittää seuraavaa vuotta varten opiskelijoiden antaman palautteen ja oman reflektointini perusteella. Jamipajan ideaa saa vapaasti hyödyntää ja poimia työkaluja omaan työskentelyyn. Toivon, että voisin tulevaisuudessa perustaa useita saman tyyliä opintojaksoja esimerkiksi peruskouluihin, kansalaisopistoihin sekä eri kaupunkien konservatorioihin.

Jamipajan hyvinvointiin vaikuttavat tekijät ovat vuorovaikutuksen lisääntyminen opiskelijoiden ja opettajien välillä, useat vuoden aikana syntyneet musiikkiprojektit, tanssissa läheisyys ja kontaktin ottaminen kaikkien ryhmän jäsenten kesken. Uskon tämän olevan voimaannuttavaa monella eri taholla.

Hyvinvointi ja yhteisössä jäsenistä huolenpito painottuu taustateorioissa. Opiskeluun sitoudutaan osallistuvassa toiminnassa eri tavalla kuin yksin opiskellessa.

Perinne siirtyy sukupolvelta toiselle Jamipajassa, silloin, kun osallistujat saavat osallistua toimintaan kokonaisvaltaisesti (näkemällä, kuulemalla ja kehollaan), kun he saavat kokea olevansa osa yhteisöä, kun he ymmärtävät ja sisäistävät perinteen merkityksen henkilökohtaisesti, kun he kokevat tekemisen mielekkäänä ja hyödyllisenä sekä kun he oivaltavat, että se, mitä itsellä on annettavaa muille, voi hyödyttää muita monin verroin. Perinteitä tulee mielestäni ylläpitää ja säilyttää elävänä, etenkin kansanmusiikkia. Uskon, että Suomen kansalla on oma ainutlaatuinen musiikillinen ääni, mitä ei löydy mistään muualta. Musiikkimme pitää sisällään historiaa, tarinoita, elämäntapoja, neuvoja sekä tietotaitoa. Musiikki kuuluu ihmisten jokapäiväiseen elämään. Kulttuuri ei ole vain kulutustuote, vaan se on elämää, josta monet haluavat olla osallisia. Jotta kansanmusiikin ytimeen pääsee ja jotta sitä voisi syvällisesti ymmärtää, on ihmisen koettava se itse kaikilla aisteillaan. Kansanmusiikkia ei ole luotu pelkästään näyttämölle tai kuunneltavaksi, vaan se on sosiaalista musisoimista, leikkimistä ja tanssimista yksin ja yhdessä!

LÄHTEET

Ahokas, M. Albert Bandura (1977): Social learning theory. Helsingin avoin yliopisto. Saatavissa: <https://www.avoin.helsinki.fi/oppimateriaalit/sosiaalipsykologia/bandura.htm>. Viitattu 2.2.2021.

Aineeton kulttuuriperintö. Museovirasto 2021. Saatavissa: <https://wiki.aineetonkulttuuriperinto.fi/wiki/Esittely>. Viitattu 24.5.2021.

Ala-Könni, E. 1961. Kansanmusiikki. Teoksessa E. Linkomies (toim.) *Oma maa. Tietokirja Suomen kodeille*. Porvoo: Werner Söderström Osakeyhtiö, 456-463.

Ala-Könni, Erkki. 1965. *Vanhan kansanmusiikin määritelmä*. Kansanmusiikki ja nykyaika. Elävä arkisto. Saatavissa: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2006/09/08/kansanmusiikki-ja-nykyaika>. Viitattu 24.5.2021.

Anttonen, P. 2009. Kulttuurin, perinteen ja perinnön kysymyksiä. *Suomen kansantietouden Tutkijain seura ry. Elore (ISSN 1456-3010), vol. 16 – 1/2009*. Saatavissa: http://www.elore.fi/arkisto/1_09/art_anttonen_09.pdf. Viitattu 9.6.2021.

Bandura, A. 1978. Reflections on self-efficacy. Department of psychology, Stanford, California 94305, U.S.A. *Adv. Behav. Res. Ther. Vol. 1*, pp. 237-269 @Pergamon Press Ltd. 1978. Printed in Great Britain. Saatavissa: <https://www.sciencedirect.com/sdfe/pdf/download/eid/1-s2.0-0146640278900127/first-page-pdf>. Viitattu 11.6.2021.

Bergmann, J. & Sams A. 2014. *Flipped learning: Gateway to student engagement*. Saatavissa: https://books.google.fi/books?hl=fi&lr=&id=r4OZCgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR9&dq=flipped+learning&ots=ZtHe_rVwH3&sig=boaZqWpQgbz-fILXbohHkf7XWjA&redir_esc=y#v=onepage&q&f=true. Viitattu 20.5.2021.

Csikszentmihaly, M. 2007. *Hyvä bisnes: Johtaminen, flow ja tarkoituksen luominen*. Tallinna: Rasalas Kustannus.

Flyktman, P. 2008. *Opettajan minäpystyvyys ja erityisen tuen tarpeessa olevan oppilaan kohtaaminen*. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden laitos. Erityispedagogiikka. Pro gradu-tutkielma. Saatavissa: https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/19009/1/URN_NBN_fi_jyu-200810165812.pdf. Viitattu 20.5.2021.

Hakosalo, O. & Luusua, A. 2020. *Jamipaja: Kehollisuuteen, osallistuvuuteen ja vertaisoppijuuteen perustavaa kansanmusiikkipedagogiikkaa*. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/handle/10024/342475>. Viitattu 12.2.2021.

Koivula, M. 2010. *Lasten yhteisöllisyys ja yhteisöllinen oppiminen päiväkodissa*. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/23627/9789513938925.pdf>. Viitattu 24.5.2021.

LaFee, S. 2013. The Education Digest; Ann Arbor Vol. 79, Iss. 3, 13-18. Saatavissa: <https://search.proquest.com/openview/56c35e3479bcb0e8906572d9eee91a97/1.pdf?pq-origsite=gscholar&cbl=25066>. Viitattu 20.5.2021.

Martela, F. & Jarenko, K. 2014. *Sisäinen motivaatio - Tulevaisuuden työssä tuottavuus ja innostus kohtaavat*. Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan julkaisu 3/2014. Saatavissa: https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskuntatoimii/julkaisut/Documents/tuvj_3+2014.pdf. Viitattu 19.5.2021.

El Miedany, Y. 2018. *Rheumatology teaching - the art and science of medical education*. Saatavissa: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-98213-7_15. Viitattu 20.5.2021.

Nokelainen, P. 2019. Kohti itseohjautuvaa oppimista ammatillisessa koulutuksessa. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 21(1), 4–13. Saatavissa: <https://journal.fi/akakk/article/view/84446/43497>. Viitattu 7.5.2021.

Sorja, J. 2012. *Tunnejohtaminen: Flow-tilan hyväksikäyttäminen taiteellisen ryhmätyön tehokkuuden parantamisessa*. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/51830/Sorja_Jaakko.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Viitattu 19.5.2021.

Salmia, Johanna 2012. Yhteisöllisyyden määritelmä. Saatavissa: <https://sites.google.com/site/yhteisollisyys/home/yhteisoellisyyden-maeeritelmae>. Viitattu 24.5.2021.

JAMIPAJAN AIKATAULU

SYKSY 2020

SOTTIISI & SENI

15.9. BIISIEN OPETTELU / Marianna Aukee & Opiskelijat
22.9. TANSSI / Paula Kettu
29.9. TANSSISOITTO / Pilvi Järvelä

JENKKA & KATRILLI

6.10. BIISIEN OPETTELU / Marianna Aukee & Opiskelijat

13.10. SYYSLOMA

20.10. TANSSI / Paula Kettu
27.10. Luomuduo vieraana - polska
3.11. TANSSISOITTO / Esko Järvelä

10.11. CENTRIAN PROJEKTIVIIKKO vieraana Timo Alakotila

POLSKA

17.11. TANSSI / Paula Kettu
24.11. TANSSISOITTO / Esko Järvelä

MASURKKA

1.12. BIISIEN OPETTELU / Marianna Aukee & opiskelijat
8.12. TANSSI / Paula Kettu
15.12. Kertaus! Tanssia ja soittoa / Paula Kettu & Marianna Aukee

Tiistaisin klo 14.00-16.30

@ Pieni Sali /

Keski-Pohjanmaan konservatorio

KEVÄT 2021

VALSSI

12.1. OPISKELIJARYHMIEN OPETUSKERTA
19.1. TANSSI / Paula Kettu
26.1. TANSSISOITTO / Esko Järvelä

MASURKKA

2.2. TANSSI / Paula Kettu
9.2. OPISKELIJARYHMIEN OPETUSKERTA
16.2. TANSSISOITTO / Esko pääsee

HAMBO

23.2. OPISKELIJARYHMIEN OPETUSKERTA

2.3. TALVILOMA

9.3. TANSSI / Paula Kettu
16.3. TANSSISOITTO / Esko Järvelä

POLKKA & ENKELISKA

23.3. OPISKELIJARYHMIEN OPETUSKERTA

30.3. CENTRIAN PROJEKTIVIIKKO vieraana Tuomas Rounakari - improvisaatio

6.4. TANSSI / Paula Kettu & Esko Järvelä
13.4. TANSSISOITTO / Esko Järvelä
20.4. NORDTRAD (Ei jamipajaa)

KERTAUSTA

27.4. TANSSI / Paula KETTU (VIKA KERTA!)

Nimi
Päivämäärä

Oppimispäiväkirja

Oppimispäiväkirjan tavoite on havainnoida omaa oppimista kurssin ajan. Oppimispäiväkirja jäsentää ajatuksia ja kurssin jälkeen sinulle jää kirjalliset muistiinpanot kurssimateriaalista. Voit lisätä tähän oppimispäiväkirjaan linkejä, kuvia ja nuotteja.

Jamipajakurssilla tutustutaan suomalaisen kansanmusiikin yleisimpiin tanssilajeihin. Kuvaile jokaisen tanssilajin erityispiirteitä, niin että osaat erottaa ne toisistaan.

TANSSILAJIT

Sottiisi
Jenkka
Katrilli
Polska
Masurkka
Valssi
Polkka
Enkeliska
Hambo

Oppimispäiväkirjaan voit vapaasti kirjoittaa ajatuksiasi ja havaintojasi jamipajakurssista. Alla on esimerkki siitä, mitkä asiat siellä tulisi olla. Oppimispäiväkirjaa kirjoitetaan kokonaisin lausein, ei siis ranskalaisilla viivoilla muistiinpanoja.

Tanssilajin nimi

Mistä tanssilajin tunnistaa?
Tahtilaji?
Mistä se on kotoisin?
Erityispiirteet?
Tanssisoitossa huomioitavaa?
Miten komppaat tässä tanssilajissa?

Musiikki:

Tanssi:

Tanssisoitto:

JAMIPAJAN KURSSIPALAUTE

Jamipaja kurssi syksy 2020- kevät 2021

Hei Kerään kurssipalautteen oppinnytetyötäni ja ensi vuoden suunnittelua varten. Palautteesi on minulle tärkeää, sillä suunnittelemme sen pohjalta ensi vuoden Jamipajaa. Suurkiitos että osallistuit tälle kurssille, minulla oli ilo olla vetämässä tätä kurssia ja soittaa ja tanssia kanssanne! Oikein mukavaa kesää -3 - Manna

*Pakollinen

1. Kerro kolmella sanalla mitä sinulle jäi päällimmäisenä mieleen koko kurssista *

_____

2. Opiskelen *

Merkitse vain yksi soikio.

- Konservatoriolla
 Centrialla

3. Monta vuotta olet opiskellut kansanmusiikkia? *

Merkitse vain yksi soikio.

- 1.vuoden
 2.vuotta
 3.vuotta
 4.vuotta
 Enemmän kuin 4 vuotta

8. Kaipaen nuotteja kappaleiden opettelussa *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa
 Joskus

9. Tanssikurssi: kerro kolmella sanalla mitä sinulle jäi mieleen koko kurssista *

_____

10. Tanssikurssi: Tanssikurssi: Mikä oli helppoa? Mikä vaikeaa? Mitä pitää vielä harjoitella? *

_____
_____
_____
_____

11. Tanssioitto: Esko ja Pilvi Järvelä opettivat tanssioittoa. Miltä tuntui säestää tanssijoita? Saitko mielestäsi tarpeeksi aikaa siihen? Mitä jäi mieleen Eskon ja Pilvin opetuksesta? *

_____
_____

4. Kevään vierailijat olivat mielenkiintoisia (Tuomas Rounakari) *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
 Ei
 En ollut paikalla
 En osaa sanoa

5. Korvakuulolta soittaminen on minulle nykyään luontevampaa ja helpompaa kuin syksyllä *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
 Ei

6. Olen kehittynyt korvakuulolta soittamisessa Jamipajan ansiosta *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa

7. Jamittelu on luonnollista minulle *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa

12. Oma opetuskerta: Miten meni? Saitko sitä varten tarpeeksi ohjeistusta ja tukea? Mitä opetit? Mitä jäi mieleen? Saitko palautetta omasta opetuskerrastasi? Jos et, olisitko halunnut saada?

_____
_____
_____
_____

13. Parannusehdotuksia koko kurssista *

_____
_____
_____
_____

14. Vapaa sana *

_____
_____
_____
_____

Jamipajan kurssipalaute

Hei! Jamipaja-kurssi on nyt syksyn osalta paketissa ja tapaamme jälleen tammikuussa. Kerään tässä vaiheessa kurssipalautetta, jotta voin kehittää kurssin toimintaa kevään osalta. Teen myös Jamipajasta opinnäytetyötä, joten antamasi palaute on minulle tärkeää :) Palaute kerätään anonymisti.

*Pakollinen

1. Kerro kolmella sanalla, mitä sinulle jäi päällimmäisenä mieleen Jamipajan syksyn osuudesta. *

---

2. Vierailijat olivat mielenkiintoisia (Luomuduo ja Timo Ala-Kotila) *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa

3. Korvakuuloita soittaminen on minulle luontevaa *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa

8. Mikäli vastasit edelliseen kohtaan "Muu", niin kirjoita tähän vastauksesi.

---

9. Tanssikurssi: Mitä sinulle jäi päällimmäisenä mieleen? *

---

10. Tanssikurssi: Mikä oli helppoa? Mikä vaikeaa? Mitä pitää vielä harjoitella? *

---

11. Tanssioitto: Esko ja Pilvi Järvelä opettivat tanssioittoa. Miltä tuntui säestää tanssijoita? Saitko mielestäsi tarpeeksi aikaa siihen? Mitä jäi mieleen Eskon ja Pilvin opetuksesta? *

---

4. Olen kehittynyt korvakuuloita soittamisessa Jamipajassa *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa

5. Jamittelu on luonnollista minulle *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa

6. Kaipaan nuotteja kappaleiden opettelussa *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa
 Joskus

7. Mitä kautta haluat mieluiten saada Jamipajan materiaalit haltuusi (äänitteet, nuotit, infon ym.)? *

Merkitse vain yksi soikio.

- Whatsapp
 Facebook
 Sähköposti
 Muu

12. Parannusehdotuksia koko kurssista *

---

13. Vapaa sana.

Google ei ole luonut tai hyväksynyt tätä sisältöä.

Google Forms